

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 43. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651356578032/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

der vdi Babylon oc siden de Perser oc Meder/ Som Nabogodonosor/ Euilmerodach/ Darius Medus/ Cyrus/ Artaxerpes/ det er/ Assuerus etc.

For det Tiende/ om Machabeernis tid

- 5 **N**V ville wi frandelis faa at høre/ huorlunde det gick den hellige Kirke/ vdi de andre fem hundrede Aar/ som vaare de siste/ faar Christi tilkommelse til Verden/ vnder Prestehøffdinge/ oc vnder de Machabeer/ vdi Danielis Vger etc. Dan: 9
- 10 * Thi der vaar ocsaa stor fare paa ferde/ at Skibet heldede Dan: 11
- 15 **D**8 fuld || faare besynderlige/ der den vguelige Antiochus vaar om borde met dem/ som Daniel tilforne haffde Propheteret om/ Oc er denne Machabeers tid/ som vaar nest faar Christi mandoms Annammelse/ meget lig denne tid som wi nu leffue Dan: 11
- 15 vdi/ imod vaar herris Christi anden tilkommelse/ som er til Dommen/ saa at wi faa ocsaa aff denne Sistori stor trøst oc husualelse/ der faare ville wi den gerne offuerløbe.
- * Effter nu at Jøderne haffde haft Vinterleye vdi Babylon/ som de vaare hen dreffne vdi haffs nød/ oc det vdi half- Jere: 29
- 20 tierdesins tiue Aar/ da bleffue de vdfriide ved Cylum Kongen aff Persen/ som haffde offuer vundet de Babylonier oc ført Egre 1
- 15 **E**1 r Monarchien oc Keyserdommen til de Perser oc Meder fra de Chaldeer/ || oc da fore Jøderne hiem igen til Canaans Land/ det er/ Jøde Land/ vnder den første som hed Zoro- Efer: 6
- 25 babel oc vnder den Prestehøffding ved navn Josua. Der begynte de da paa ny igen at bøde oc klinkte S: Peders Skib/ det er/ de begynte at bygge op igen Staden oc Templen/ effter den ypperste Skibmands/ det er Gud Fadere vilie/ som vilde lade sin Søn sødis oc haffue sin Vandrielse oc værilse paa en Efer: 6
- 30 naffnkundig oc visser Sted/ der faar maatte det Jødske Folk komme til deris Land igen/ oc Jerusalem oc templen maatte fornyes igen/ som der tilforne haffde verit en Politie oc en hellig Sæd/ som Esaias det saa kalder/ det er/ en visser oc Efer: 66

sande Guds Kircke oc Menighed/ alligeuel at hun end siden
 efter at hun kom aff Senzelet/ bleff mere vanskabt oc saa
 verre vd/ || end hun gjorde mit i sin alendighed vdi det Babi- 1E 10
 loniske Jempel/ thi end dog Cyrus Kongen aff Persen loed
 vdgaa en recess oc befalning/ at Templen oc Staden skulde 5
 opbyggis igen/ oc hand gaff dem igen de Raastelige Kar oc
 flensdier/ som Nabogodonosor loed tage fra dem aff Tem-
 plen/ da bleff alligeuel den bygning/ det er/ Templens oc
 Stadsens opretning forhinderit dem faare vdi thu oc syretiuue 10
 Aar/ fordi at Cyrus haffde rustet sig/ oc førde kriig mod de
 Scyter oc vaar der met forhindret/ ind til saa lenge at der
 gick en Ny befalning vd ved Darium/ som kom efter Cyrum
 vdi den Persiske Monarchi/ oc det skede vdi det andet Darii
 regementis Aar/ oc i det samme aar begyndis Danielis Uger/
 det er fire hundrede oc halffemte sinds tiue aar/ || som varede 15 2E 2r
 ind til Christum en Sørste/ det er/ ind til Christus vaar Tredue
 Aar gammel/ oc begynte sit embede.

* Men huad det vaar for en Seylads/ huad for nød oc
 vmage de haffde vdi disse fem hundrede Aar/ finder mand
 klarlige vdi Esra Nehemia oc i de Machabeers bøger. Oc 20
 vi som lessue i dag forfare lige saadan forhindrelse paa Guds
 ords Framgong/ som de forfore oc forsøgte den gong. Ja
 stor wuillighed/ stor affdragt/ stor had oc affuend/ stor for-
 sølgelse er saa vel nu paa ferde/ som i den tid.

* Disse tho merckelige Propheter Saggeus oc Sacharias 25
 hengde hart ved/ hoss Zorobabel oc hoss Josua oc paaminte
 oc formanede dem/ at de skulde lade opbygge || Templen oc 2E 2v
 Staden igen/ men de fordroge det/ dag fra dag/ at det vilde
 icke fram/ som det skeer oc saa nu hoss oss/ der mange hande
 ting maatte vere ydermere besfickede oc vdrerte til gaffns oc 30
 til Guds Ere/ oc der veries dog saare/ aff de wgudelige/ saa
 gick det oc saa den tid til/ ind til saa lenge at Esras Oc Ne-
 hemias komme hiem efter huer andre vdaff Persen vdi Arta-
 xerxis Kongis tid.

* Disse tho/ der de komme til de andre tho/ da gick det saar 35
 sig met Templens oc Stadsens bygning/ Gud vere loffuit til

- euig tid/ at der findis end nogle vdi *Øffrigheds Stat*/ vere sig
 huor saa de Kunde vere/ som rettelige oc hiertelige mene Guds
 sag gaat oc ere deris *Lands Herrer* til hielp oc tilskyndelse ||
 12 31 at promouere oc forfremme *Religion* til det beste/ oc ere end
 5 redebone der til/ oc tage end vnder tiden en snibbe op/ aff de
 vgdelige/ oc snababis met dem/ som disse tho gjorde *Æstras*
 oc *Nehemias* oc *Soldet* met dem/ der de maatte haffue *Mure-*
sfeen i den ene haand oc *Suerdet* i den anden haand/ saa ^{Lehem: 3.}
 lenge til *Templen* oc *Staden* vaare fornyede igen/ Saa vil
 10 det icke gaa vdaff foruden *Kaarst* oc forfølgelse/ huad mand
 vil haffue fram til Guds *Ære*/ der faar bliffuer der/ disuerre/
 megit til bage staaendis/ som burde at vdrettis. Ingen vil
 fortørne hin anden der offuer/ vden en ret *Æstras* eller *Nehemias*
 findis der iblant at vere/ som taar trolige oc dristelige
 15 hugge sin *Nese* vdi *Sten* for Guds *Æris* skyld. ||
 12 30 * Her vaare Guds *Soldt* først vnder *Prestehøffdinge* eller
 vnder de ypperste *Prestes* mere end i 300 *Ar*/ der nest vnder
 de *Asmoneer* eller *Nachabeer* mere end i hundrede *Ar*/ paa
 det siste vnder de *Jdumer* er/ ind til *Herodis* tid/ oc til *Christi*
 20 *tillkommelsis* tid/ icke langt fra it hundrede *Ar*. Legge disse
Ar til sammen/ da haffuer du *Lxx Daniels* vger/ det er/
 cccclxxx. *Ar*.
 * De ypperste *Præster* vaare tiue i tallet oc alle *Narons*
Slect/ fra *Josua* den første/ ind til *Oniam* den siste/ som hed
 25 *Menelaus*. Vnder disse *Regenter* leffuede Guds *Soldt* mere
 end vdi try hundrede *Ar*/ som førre er sagt/ oc i den tid
 førde den *Store Alexander Monarchien* oc *Keyserdommen*
 12 41 fra de *Perser* oc *Neder*/ til de *Græcker*/ || ^{Dan: 7} *effter Daniels*
Prophetie.
 30 * Men der *Alexander* vaar død da fulde de aff *Syria* oc
 aff *Ægypten* tit oc ofte ind i *Jødeland*/ oc sloge mange ^{2 Mach: 3. 4. 5.}
 tusinde ihel.
 * Der *effter* kom *Antiochus* den *blodhund*/ vdi den siste
 ypperste *Prestis* tid/ som hede *Onias Menelaus*/ som gjorde
 35 hannem hielp oc bistand vdi hans *Tyranni* oc *grumhed*.
Sand plagede *Jødeland*/ at der vaar aldrig saa plaget til forn/

hand gjorde try anlaab til Jødeland/ den første ved sig self/
den anden ved Apolonium/ och den tridie ved Atheneum.

* Thi først gaff hand sig self ind i Staden oc i Templen/
met plustern/ mord oc blodstyrtning/ paa || det aller gruseligste. ^{18 4 v}

2 Mach: 3 * Der næst sende hand Apolonium der ind/ at hand skulde ⁵
lade/ som hand vilde gøre sit offer der/ Oc der met gjorde
hand it stort Mandmord i Jødeland.

* Paa det sidste sende hand did/ en første ved navn Athe-
neus/ met streng befaling/ at de skulde annamme oc ved
mact holde Hedningernis oc Græckernis Religion i Hierusalem ¹⁰
oc i Jødeland/ oc at de skulde offre oc ede Suinekød/ oc da
bleff deris omskerelse dem forbuden vnder deris liffs fortabelse.
Ser fundis mange/ som vilde langt heller dø/ end forlade deris

2 Mach: 7 Jødske Religion/ som den Quinde met hendis siu Sønnen etc. ||

* Ser reysde sig da op de Asmoneer/ det er/ Matathias ^{15 18 5 r}
met sine fem Sønnen/ som vaare Judas Machabeus/ Simon/
Jonathas/ Joannes oc Sircanus/ oc de stridde for Folket mod
den tyranni/ som Antiochus brugede oc loed bruge i Jøde-
land/ Paa det sidste leffuede de vnder de Idumeer oc Herodes/
ind til den rette Frelsermand vor Herre Jesus Christus kom ²⁰
til Verden/ sist vdi Daniels vger/ der Keyserdommen vaar
førd/ fra de Græcker til de Romere/ ved Keyser Julium etc.

* Saa første Gud almectigste S. Peders Skib/ som ieg
nu saa falder/ det er sin Christne Kircke igennem det gamle ²⁵
Testamente fra Patriarckerne oc til Dommerne/ fra Dom-
merne oc til Kongerne/ fra Kongerne oc til Presterne och || ^{18 5 o}
fra dem til Christum/ som er en euige Fader/ en Dommer
offuer leffuende oc døde/ en Konge offuer alle Konger/ oc en
euige Prest/ oc saa i dag ved sin Faderlighed holder oss fram/
iblant vore wuenner/ ved sin Dom/ fordømmer vore mod- ³⁰
standere/ ved sit Kongedom beskermer oss fra vore Stender
oc holder oss i sit Rige/ och ved sin Prestedom beder for oss/
hoss Gud Faders høyre haand/ at der som wi end helde
oc velte/ da stuncke wi dog icke oc ey helder forgaa/
der paa ere wi fuld viffe/ des vere Gud ³⁵
loffuit til euig tid Amen. ||